

Tástáil, feabhsú agus tástáil arís

An ceacht faoi achoimre

Oscail an ceacht le beathaitheoir éan críochnaithe gach grúpa ar a thráidire agus le vóta lámha suas faoi cé acu de na trí fheidhm a chomhlíonann sé go maith cheana féin. Aontaigh an modh comhroinnte don tástáil chothrom agus an rúibric 0–2, ansin cleacht comhaireamh siar deich soicind gan uisce ar an amadóir idirghníomhach don tástáil chothrom. Scórálaíonn na grúpaí 'coinníonn sé síol' agus 'fara seasmhach' ag an mbord, téann siad i scuaine don chith uisce ó airde sheasta, agus taifeadann siad na scóir iomlána as 6 ar leathanach na Dialainne Imscrúdaithe. Bailigh scóir iomlána na chéad tástála le chéile ar an taifeadán sonraí idirghníomhach, déan athrú amháin bunaithe ar fhianaise in achar tógála gearr, déan an tástáil arís ar an mbealach céanna, agus críochnaigh leis an méid a léiríonn an t-athrú sa scór.

Cuspóirí foghlama

- Tástáil chothrom a dhéanamh ar an mbeathaitheoir de réir na gcritéar ratha a comhaontaíodh, agus na torthaí a thaifeadadh
- Feabhas amháin bunaithe ar fhianaise a dhéanamh ar an bhfréamhshamhail
- An tástáil a dhéanamh arís agus na torthaí a chur i gcomparáid le torthaí na chéad tástála

Roimh an gclog: ullmhúchán

Bíodh beathaitheoir gach grúpa ar thráidire roimh an gclog. Scríobh stiall na rúibrice 0–2 ar an gclár (nó greamaigh cóip phriontáilte) agus fág ann í don dá thástáil. Socraigh dhá stáisiún doirte, gach ceann acu le canna spréite/crúsca, tráidire, agus airde 30 cm marcáilte don ghob. Cuir spúnóg amháin agus pota síl amháin in aghaidh an ghrúpa, chomh maith le caipíní, bataí, téip agus cárta breise, ar bhord soláthair.

Ábhair

Earra	Líon	In aghaidh	Foinse	Rogha eile ar chostas íseal
fréamhshamhail an ghrúpa den bheathaitheoir éan, ó níos luaithe sa tionscadal seo	1	grúpa	seomra ranga	beathaitheoir simplí as buidéal agus bata, déanta go tapa mar thaispeántas má cailleadh fréamhshamhail grúpa
canna spréite nó crúsca mór le huisce (stáisiún doirte)	2	rang	seomra ranga	dhá chrúsca mhóra á n-úsáid mar channaí spréite
tráidire plaisteach éadomhain	1	grúpa	seomra ranga	stán rósta nó tráidire lóin le taobhanna arda
slat mhéadair	1	rang	seomra ranga	rialóir 30 cm, á úsáid faoi dhó chun airde an doirte a mharcáil
síol éan	1	rang	ollmhargadh	rís thirim nó lintilí triomaithe don tástáil faoi dhíon amháin (ní d'fhíoréin ina dhiaidh sin)
spúnóg bhoird	1	grúpa	seomra ranga	caipín buidéil den mhéid chéanna mar scúp
tuáillí páipéir	1	rang	seomra ranga	seanéadaí soithí a choinnítear le haghaidh uisce a dhoirtear
trealamh feabhsúcháin breise (caipíní buidéil, sreangán, maidí líreacáin nó bataí gairdín, téip, giotaí cárta)	1	rang	seomra ranga	giotaí glana athchúrsála agus téip chumhdaigh amháin
siosúr	1	grúpa	seomra ranga	stáisiún siosúr comhroinnte amháin le duine fásta
leathanach na Dialainne Imscrúdaithe	1	dalta	leathanach inphriontáilte a chuirtear ar fáil	páipéar bán roinnte le línte ina chodanna: an chéad tástáil / feabhsú / an dara tástáil

Pointe sábháilteachta

Glan uisce doirte láithreach agus ná lig d'aon duine rith ar urlár fliuch; doirteann duine fásta an t-uisce do ghrúpaí nach bhfuil greim daingean acu; nitear na lámha tar éis síol éan a láimhseáil; ní bhlaiseann aon duine an síol; déantar maoirseacht ar na siosúir ag an mbord soláthair.

Céimeanna teagaisc

- **Ag tosú:** Na fréamhshamhlacha ar a dtráidirí cheana féin; gan aon trealamh tástála amuigh fós. Déan vóta tapa lámha suas faoin bhfeidhm is láidre de na trí fheidhm, agus faoi sin amháin. Má tá dearmad déanta ag aon duine ar na trí fheidhm, treoraigh na grúpaí ar ais chuig na critéir ratha ar a dTreoir Dhearthra, agus cuir an phríomhcheist os ard: conas a bheidh a fhios againn ar chuidigh athrú i ndáiríre?
- **Conas a dhéanfaimid tástáil chothrom:** Teilg rúibric ghearr an chláir agus coinnigh an chaint gonta: ainmnigh an modh comhroinnte, ceangail 'coinníonn sé síol' / 'fanann sé tirim' / 'fara seasmhach' leis, ansin déan taispeántas beo amháin ar bheathaitheoir láidir de chuid an ranga, ag tabhairt scóir dó. Smaoinigh os ard uair amháin trí iontas-tuar-tástáil-breathnú-machnamh, ag tabhairt 1 as 2 do 'fanann sé tirim' má tá na síolta ag an imeall tais. Cuir stop anois le hathdhearaí ina ndéantar níos mó ná athrú amháin.
- **Coinnigh an cith cothrom:** Oscail an t-amadóir idirghníomhach don tástáil chothrom ar chomhaireamh siar 10 soicind. Cleacht triail amháin gan bheathaitheoir agus gan uisce ionas go gcloisfidh an rang an rithim. Cuir béim air gurb é an t-amadóir an rialú, nach rás é, agus go n-úsáidfear an doirteadh céanna sa chéad tástáil agus sa dara tástáil.
- **An chéad tástáil ar na beathaitheoirí:** Críochnaíonn na grúpaí 'coinníonn sé síol' agus seiceáil an fhara le dhá mhéar ag an mbord ar dtús, ansin téann siad i scuaine ag stáisiún doirte. Tosaíonn duine fásta amháin gach comhaireamh siar deich soicind. Spreag na daltaí le teanga bhreathnóireachta (an rud a chonaic siad) a choinneáil ar leith ón léirmhíniú (cad is brí leis), agus éiligh go scríobhfar scóir na chéad tástála ar leathanach na Dialainne Imscrúdaithe sula ndéantar aon atógáil. Má thiteann beathaitheoir as a chéile, tugtar scór macánta dó agus pleanáiltear deisiúchán amháin.
- **Bailigh scóir na chéad tástála le chéile:** Oibrigh an taifeadán sonraí idirghníomhach leis na colúin 'Grúpa' agus 'Iomlán na chéad tástála as 6'. Líon an tábla de réir mar a fhógraítear na scóir iomlána, taispeáin an bharrachairt, ansin déan comhaireamh tapa lámha suas taobh léi ar an gcritéar is laige. Fiafraigh cad a insíonn barra gearr d'innealtóir faoin rud ba cheart dó oibriú air ar dtús. Ná cuir isteach scóir na dara tástála fós.
- **Feabhas amháin, ansin tástáil arís:** Ná ceadaiigh ach athrú amháin, nasctha leis an scór is laige. Cuir stop le gach tógáil ag 7 nóiméad (is cuma má tá an téip leathghreamaithe) agus téigh díreach ar aghaidh chuig an dara tástáil iomlán leis na trí sheiceáil ag an dá stáisiún doirte céanna. Téann na scóir nua sa chuid 'feabhsú' de leathanach na Dialainne Imscrúdaithe. Mol scór iomlán macánta nár athraigh nó atá níos ísle mar fhianaise fhíor.
- **An méid a léiríonn an fhianaise:** Plé deartha leis an rang ar fad: glac le trí nó ceithre ghrúpa faoi cé acu an ndeachaigh an scór iomlán suas, ar fhan sé mar an gcéanna nó ar thit sé, agus cad is brí leis sin. Má chloiseann tú caint ar nós 'theip orainn mura 6 é', mínigh an scéal ar bhealach eile: ba é sprioc an lae inniu tástáil chothrom, athrú réasúnaithe amháin, agus comparáid mhacánta. Coinnigh na fréamhshamhlacha agus leathanaigh na Dialainne le chéile don chur i láthair níos déanaí sa tionscadal.

Cad ba cheart a bheith le feiceáil

De ghnáth bíonn scóir iomlána na chéad tástála scaipthe idir 2–5 as 6; is iad 'fanann sé tirim' agus 'fara seasmhach' is minice a tharraingíonn na scóir síos. Tar éis athrú nasctha amháin, is minic a ardaíonn an critéar lag 1 phointe agus leanann an scór iomlán é; tá scór iomlán nár athraigh nó atá níos ísle bailí fós má bhí modh na dara tástála mar an gcéanna. Is gnách gur doirteadh níos faide, brú ar an bhfara, nó roinnt athruithe ag an am céanna is cúis le léimeanna aisteacha: athdhéan an tástáil leis na rialuithe comhaontaithe.

Míthuiscintí agus idirghabhálacha

- **Athraíonn na daltaí an díon, an fara agus liopa an tsíl le chéile agus tugann siad feabhas ar an atógáil iomlán.** Stop an grúpa agus fiafraigh cén critéar aonair a fuair an scór is ísle. Cuir orthu athrú amháin atá nasctha leis an scór sin a ainmniú sula dtógtar amach aon téip, ansin meabhraigh dóibh gurb é atá i gceist le feabhsú céim ar chéim ná athrú amháin agus ansin an tástáil a dhéanamh arís.
- **Deir na daltaí 'theip orainn' mura bhfuil 6 foirfe sa dara tástáil, nó measann siad nach fiú tada scór nár athraigh.** Dírig a n-aird ar ais ar an dá scór iomlán ar leathanach na Dialainne Imscrúdaithe agus mínigh an scéal ar bhealach eile: ba é jab an lae inniu fianaise chothrom agus iarracht réasúnaithe amháin, ní táirge foirfe. Fiafraigh cad a thriailfidís ina dhiaidh sin bunaithe ar na sonraí.
- **Ceapann na daltaí gur féidir leo a mhaíomh fós gur feabhsaíodh an beathaitheoir má bhí an cith níos faide nó níos troime sa dara tástáil.** Coinnigh marc na slaite méadair agus atosigh an t-amadóir deich soicind in éineacht leo. Fiafraigh cén fáth a mbeadh an chomparáid faoin tástáil, seachas faoin athrú, dá mbeadh an doirteadh níos déine.

Difreáil

Ag teacht chun cinn	Ag forbairt	Inniúil
• Déanann na daltaí 'coinníonn sé síol' agus 'fara seasmhach' ag an mbord ar dtús, le tacaíocht ón múinteoir leis an teanga 0–2, ansin téann siad isteach i scuaine an doirte; scríobhann an múinteoir na trí scór dóibh má théann an scríbhneoireacht i bhfostú. • Má stophtar an tógáil sula bhfuil sí críochnaithe, déan an tástáil arís ar an dearadh bunaidh agus taifead gur fhan an scór iomlán mar an gcéanna: is fianaise bhailí é sin fós.	• Cuir nóta gearr ar leathanach na Dialainne Imscrúdaithe ag míniú cén fáth ar 1 a bhí i scór seachas 2, agus rúibric an chláir á húsáid fós. • Ainmnigh an t-athrú in abairt amháin atá nasctha leis an mbreathnóireacht is laige ón gcéad tástáil, sula dtosaítear ar an tógáil.	• Déan léirmheas ar an gcaoi a ndearna grúpa eile a dtástáil chothrom: an síol céanna, an t-am céanna, an airde chéanna agus an tseiceáil le dhá mhéar? • Má thit an scór iomlán, mol an chéad athrú aonair eile a thriailfí agus cén fáth, gan atógáil a dhéanamh anois.

Nasc traschuraclaim

Ceangail le Mata – Sonraí: bailigh scóir iomlána na chéad tástála as 6 le chéile, léigh an bharrachairt, agus ainmnigh luach láir an ranga os ard.

